

اخبار

ماموریت ویژه وزیر اقتصاد به بورس

رضا عیوضلو، نایب رئیس هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار درباره‌اجرای برنامه‌اقتصادی «مدنی زاده» مبنی بر طرح «رویش» با تمرکز بر بازار سرمایه اظهار داشت: طبق اعلام‌وزیر اقتصاد طرح رویش یکی از طرح‌های ملی وزارت اقتصاد است که مسئولیت راهبری آن به سازمان بورس واگذار شده است و بازار سرمایه در اجرای طرح رویش ایفا کننده نقش محوری خواهد بود. وی با اشاره به دو دغدغه اصلی در طراحی این پروژه گفت: بیش از یک دهه است که تشکیل سرمایه در کشور رشد نداشته یا بعضاً رشد آن منفی بوده است که همین موضوع می‌تواند بر رشد اقتصادی اثر گذاشته و آسیب‌زا باشد و به عنوان یک دغدغه کلان اقتصادی تلقی می‌شود.نایب رئیس هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار ادامه داد: همچنین متأسفانه مشاهده شده به دلیل افزایش میزان عدم‌اطمینان در اقتصاد برخی برای پوشش این نااطمینانی به سمت خرید و سرمایه‌گذاری در دارایی‌های فیزیکی و غیرمولد رفته‌اند و به نظر می‌رسد برخی خانوارها برای پوشش ریسک خود در برابر تورم، به خرید دارایی‌های فیزیکی مانند طلا، دلار فیزیکی و ملک روی آورده‌اند. عیوضلو تأکید کرد: در این شرایط طرح رویش به دنبال ارائه راهکارهایی برای رفع این دغدغه‌ها و چالش‌هاست. وی افزایش نسبت دارایی‌های مالی در سبد دارایی خانوار را چشم‌انداز این طرح اعلام کرد و گفت: هدف از اجرای طرح رویش این است که نسبت دارایی‌های مالی در سبد دارایی خانوارهای ایرانی در افق تعیین‌شده، افزایش یافته و به استنادزادهای روز دنیا نزدیک شود. همچنین در این طرح دارایی‌های غیرمولد فعال سازی می‌شوند و به چرخه اقتصادبازی می‌گردد تا بتواند از این طریق در خدمت تولیدقرار گیرد. نایب رئیس هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار افزود: با اجرای این طرح به دنبال آن هستیم که زنجیره پس‌انداز، سرمایه‌گذاری، تولید و رشد، فعال‌تر و کارآمدتر شود. عیوضلو تأکید کرد: پس‌اندازی که خانوارها انجام می‌دهند باید از طریق کانال‌های مالی وارد مدار اقتصاد شود تا به رشد اقتصادی، افزایش تولیدات شرکت‌ها و کمک به بنگاه‌های اقتصادی منجر شود. این ورود از مسیر بازارهای مالی شامل بورس، فرابورس، بورس کالا و بورس انرژی امکان‌پذیر است که از طریق این بازارها می‌تواند فعال‌سازی‌شده‌و در چرخه اقتصاد قرار گیرد.

سرمایه‌گذاری ارزی خطرناک است

شاهین شایان آرانی کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره نوسانات اخیر بازار ارز اظهار کرد: در یک هفته تا ۱۰ روز اخیر، متأسفانه بازار ارز دوباره با افزایش قیمت مواجه شد و رکوردهای جدیدی ثبت شده است البته قیمت دلار به نسبت بهارهای اخیر، در محدوده ۱۵۰ هزار تومان در محدوده ۱۰۰ هزار تومان قرار دارد. وی ادامه داد: این که نرخ ارز در چنین بازه زمانی کوتاهی تا این حد افزایش پیدا کند، قطعاً غیرعادی است. موقتاً محرک افزایش نرخ ارز، تورم است؛ تا زمانی که تورم مهار نشود، این فشار همیشه وجود دارد و نرخ ارز به سمت بالا حرکت می‌کند. بیماری تورم در کشور ما سال‌هاست جدی است و هنوز اهمیت آن به اندازه کافی درک نشده است. اینکه سالیان سال تورم بالای ۲۰ تا ۲۵ درصد داشته باشیم اصلاً قابل قبول نیست. شایان افزود: این که آیا علاوه بر تورم، عوامل دیگری هم در این مدت دخیل بوده است؛ اما این نوسانات علامتی می‌دهد که بازار معاملات ارزی بیش از حد دستخوش هیجان و حساسیت به اخبار شده و این خطرناک است. متأسفانه به نظر می‌رسد بانک مرکزی تا حدی کنترل بازار را از دست داده یا ابزارش تضعیف شده است که پیام خوبی برای اقتصاد ندارد. او تأکید کرد: بانک مرکزی وظیفه دارد نرخ ارز را کنترل کند و اجازه ندهد بازار به‌صورت افسار گسیخته رشد کند، زیرا تبعات آن برای اقتصاد خرد و کلان بسیار زیاد است. درست است که فشار تورمی وجود دارد، اما بانک مرکزی باید در همین فضا به نرخ ارز راه مهار کند. این کارشناس اقتصادی درباره نقش سیاست خارجی و رخداد‌های بین‌المللی – از جمله سیاست‌های آمریکا و اتفاقات ونزوئلا – بر بازار ارز گفت: از شه‌روبر تاکنون قیمت ارز بین ۱۰ تا ۱۵ درصد افزایش داشته است. این میزان افزایش با نرخ تورم داخلی همخوانی ندارد. بنابراین اگر قرار باشد تنها با تورم توجیه‌شده، متوقفی نیست. این که آیا اخیر با اتفاق خاصی رخ داده یا ترس و نگرانی میان فعالان اقتصادی افزایش یافته، قابل بررسی است؛ اما دقیقاً همین‌جا است که نقش بانک مرکزی مطرح می‌شود. وی توضیح داد: دلیل وجود بانک مرکزی، ایجاد حاشیه‌اطمینان و تنظیم تعادل ارزی است. اگر بیت‌کوین یا رمزارزها روزی هفت درصد بالا و پایین می‌شوند، ارز ملی نباید این‌گونه باشد. نرخ ارز باید در یک دامنه مشخص نوسان کند و اگر هم رشد دارد، متناسب با تورم باشد، نه با چنین سرعتی در مدت کوتاه. این وضعیت یک ایراد جدی است. شایان درباره راهکارها نیز گفت: بانک مرکزی خودش تخصص و ابزار لازم را دارد و باید بازار را کنترل‌تر و بروز چنین جهش‌هایی جلوگیری کند.

مرحله جدید حراج و پیش فروش سکه اعلام شد

مصطفی قمری وفا، مدیر روابط عمومی بانک مرکزی اعلام کرد با تمهیدات بانک مرکزی در راستای رفع نیاز متقاضیان، برنامه حراج انواع قطعات سکه بانک مرکزی، دوشنبه هفته آینده ۱۷ آذر ماه در مرکز مبادله انجام می‌شود. قمری وفا تأکید کرد بانک مرکزی همچنین در نظر دارد طرح پیش‌فروش قطعات مختلف سکه طلا برای تحویل اسفند ماه ۱۴۰۴ را نیز هفته پایانی آذر ماه در مرکزی مبادله بر گزار کند. وی در پایان گفت: جزئیات بیشتر فرآیند هر برنامه حراج و پیش‌فروش سکه طلای بانک مرکزی بزودی از طریق مرکز مبادله اعلام می‌شود.

وعده‌ارائه کالابرگ الکترونیکی تابایان آبان عملی نشده است

حسینعلی حاجی‌دلیگانی نماینده مجلس شورای اسلامی، طی تذکری خطاب به رئیس مجلس و دولت گفت: ۲۰ آبان امسال، در قالب جلسات نظارتی سه‌شنبه‌ها، تیم اقتصادی دولت دوت شد و بنده نیز حضور داشتم. جلسه بسیار خوبی بود و دولت صراحتاً پذیرفت که موضوع کالابرگ تعیین تکلیف شود. وی خطاب به قالیباف گفت: در همان جلسه، شما نیز تأکید کردید که تا پایان آبان‌ماه کالابرگ الکترونیکی باید به مردم ارائه شود، اما امروز مشاهده می‌کنیم که این وعده عملیاتی نشده است. وی در ادامه با اشاره به اقلام ده‌گانه مشمول کالابرگ گفت: دقیقاً همان کالاهایی که در فهرست کالابرگ آمده‌اند، همان‌هایی هستند که مرکز آمار نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه آبان ۱۴۰۴ را برایشان ۴۹.۴ درصد اعلام کرده و تورم خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها را نیز ۶۶.۲ درصد گزارش داده است. در چنین شرایطی، اجرا نشدن کالابرگ قابل قبول نیست. حاجی‌دلیگانی با انتقاد از کمبود برخی کالاهای ضروری افزود: در حال حاضر برنج و برخی اقلام اساسی در فروشگاه‌ها یافت نمی‌شوند و مردم دارای درآمدهای ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومانی، به‌ویژه بازنشستگان، در شرایط سختی به سر می‌برند. درخواست من این است که قانونی که تصویب شده و جلساتی که برگزار شده، بالاخره اجرا شود. چرا این کار عملیاتی نمی‌شود؟

این مطلب را می‌توانید در کانال تلگرامی ما نیز مشاهده کنید

نرخ دلار آمریکا در بازار آزاد با رکوردشکنی جدید به سقف تاریخی ۱۲۰ هزار تومانی رسید

بی‌ثباتی مطلق در بازار ارز

فضایی، مرز ۱۲۰ هزار تومان هم دیگر کارکرد بازار دنا‌های نداشت. عبور نرخ ارز از این عدد، نتیجه چند بر خورد متوالی بازار با این سقف و ناکامی دولت در ایجاد یک نقطه تعادل پایدار بود. هر بار که دلار به جوانی این سطح نزدیک شده بود، با مداخله یا تزریق محدود کنترل می‌شد؛ اما چون ریشه‌ها کنترل نشده بودند، بازار پس از مدت کوتاهی دوباره به سمت این سقف بازمی‌گشت. اکنون که این سطح شکسته شده، بسیاری از کارشناسان معتقدند که بازار در حال جست‌وجوی تعادل جدیدی است؛ تعادلی که احتمالاً زیر ۱۲۰ هزار تومان نخواهد بود، مگر آنکه تحولی بنیادی رخ دهد.

■ نظر کارشناسان؛ دلار ۱۳۰ هزار تومان دور از انتظار نیست

سیدفرید موسوی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: استفاده از بازار بدهی، بازتنظیم بدهی‌های موجود و پرهیز از استقراض مستقیم از بانک مرکزی، سه گام اصلی برای مهار تورم و تثبیت ریال است. بدون این اصلاحات، هر سیاست ارزی یا پولی فقط مسکن موقتی خواهد بود. عضو کمیسیون اقتصادی درباره افزایش دلار تا ۱۲۰ هزار تومان گفت: تورم ۴۱۶ درصدی تهداد در صورتی قابل تحقق است که دولت دست از استقراض پولی بردارد و سیاست پولی انقباضی را ادامه دهد. در غیر این صورت، احتمالاً نرخ تورم بالاتر از این رقم خواهد بود. پیش‌بینی دلار در محدوده ۱۳۰ هزار تومان نیز مبتنی بر همین واقعیت است که با تداوم تورم داخلی بالا و تورم پایین جهانی، نرخ واقعی دلار رشد می‌کند. اگر دولت بتواند کسری بودجه را مهار و بازار ارز را با منابع واقعی مدیریت کند، شاید جلوی جهش بیشتر گرفته شود، اما بدون اصلاحات مالی، این سطح قیمت کاملاً قابل انتظار است. جواد فلاحیان، کارشناس بازارهای مالی به پیش‌بینی قیمت دلار در ماه‌های آینده پرداخت و اظهار داشت: «با توجه به شرایط موجود، از

جمله افزایش نقدینگی و برخی تحریم‌ها، قیمت دلار تا پایان سال به حدود ۱۲۰ هزار تومان خواهد رسید و این میزان قیمت تعادلی خواهد بود. فلاحیان در ادامه افزود: با توجه به تجربه‌ای که در بازارهای مالی در چند سال اخیر کسب کرده‌ایم، معمولاً دردی ماه شاهد افزایش قیمت دلار خواهیم بود. بنابراین، قیمت ۱۳۰ هزار تومان برای دلار تا پایان سال دور از انتظار نیست. این کارشناس بازارهای مالی در خصوص قیمت کف دلار نیز بیان کرد: قیمت ۱۰۴ تا ۱۰۵ هزار تومان کف قیمت دلار خواهد بود و قیمت تعادلی آن بین ۱۲۵ تا ۱۲۰ هزار تومان خواهد بود. فلاحیان در توضیح دلایل این پیش‌بینی گفت: در پایان سال، شاهد افزایش تقاضا برای دلار خواهیم بود و این موضوع تأثیر زیادی بر روند قیمت‌ها خواهد گذاشت. او ادامه داد: به‌ویژه اینکه پس از جهش قیمت دلار از ۸۶ هزار تومان به بالای ۱۰۰ هزار تومان، بازار به نوعی وارد فاز اصلاحی شده است. این اصلاح زمانی می‌تواند زمینه‌ساز جهش بعدی باشد. فلاحیان همچنین با اشاره به مشکلات اقتصادی کشور افزود: عوامل مختلفی از جمله کسری تراز پرداخت‌ها، محدودیت‌ها و تغییرات در نرخ بهره پایه و افزایش ضریب پایه پولی، موجب شده‌اند، دلار در این مرحله به‌صورت موقت وارد دوره‌ای از استراحت شود. این شرایط می‌تواند زمینه‌ساز افزایش مجدد قیمت دلار در مرز ۱۲۵ تا ۱۳۰ هزار تومان در دی‌ماه باشد.

■ فشار بر زندگی مردم؛ سقوط قدرت خرید؛ تشدید تورم

عبور دلار از ۱۲۰ هزار تومان صرفاً یک عدد نیست؛ این عبور ترجمه مستقیم در سبد مصرفی خانوارها دارد. کالاهایی که وابسته به واردات یا مواد اولیه خارجی‌اند، بلافاصله تحت تأثیر قرار می‌گیرند و قیمت‌ها بالا می‌رود. از خوراکی‌ها دارو گرفته تا پوشاک و لوازم خانگی، همه بخش‌ها با شوک قیمت مواجه می‌شوند. افزایش قیمت ارز به‌طور معمول تورم دوره‌ای ایجاد

تعیین تکلیف بانک‌های ناتراز، اقدامی برای کنترل تورم

اتاق بازرگانی ایران خاطرنشان کرد: قطعاً شفاف‌سازی در خصوص بانک‌های ناتراز و مقابله با آن‌ها سبب می‌شود که در آینده از تورم‌های بالا جلوگیری به عمل بی‌آوردیم. این امر در گروی برخورد جدی با بانک‌های ناتراز و رسیدگی به وضعیت آن‌هاست که وزارت اقتصاد در دستور کار قرار داده است. رستمی گفت: بانک آینده نمونه‌ای از بانک‌های ناتراز کشور است که توسط وزارت اقتصاد انحلال آن در دستور کار قرار گرفت. هر چقدر در این امر تعلل شود، فشار بیشتری به اقتصاد کشور وارد می‌شود. به طوری که اگر این اقدام چند ماه قبل انجام می‌شد، نسبت به امروز مزیت بیشتری برایمان داشت. وی ادامه داد: اقدام وزارت اقتصاد مبنی بر تعیین تکلیف بانک‌های ناتراز اقدام مثبت و گام رو به جلویی است. امیدواریم این اقدام با جدیت در دستور کار باشد و پیگیری شود و زمینه‌ساز اجتناب از تورم‌های شدید‌آتی باشد. عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی

یک اقتصاددان مدعی شد:

مقطعی بودن افزایش نرخ ارز

در ماه‌های گذشته نیز شاهد آن بوده‌ایم، وی افزود: در مقابل، تجربه‌های متعدد نشان داده‌است که هر گونه تنش و جنگ‌افروزی از جمله اقدامات خارج از صلح آمریکا در میکان‌های مختلف همچون خاورمیانه و آمریکای جنوبی موجب ایجاد نگرانی

باید با متخلفان بزرگ اقتصادی بر خورد قاطع شود

بهنام سعیدی عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی با انتقاد شدید از شرایط اقتصادی کشور و فشار روزافزون بر معیشت مردم، اظهار کرد: ما وظیفه داریم از حقوق مردم و ملت دفاع کنیم. همگی شاهد هستیم که افزایش افسار گسیخته و حتی در برخی موارد روزانه قیمت کالاهای اساسی، معیشت مردم را با چالش جدی مواجه کرده است. اصلی‌ترین رکن خانواده، معیشت مردم است. عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی ادامه داد: افزایش سرسام‌آور قیمت‌ها، فشار غیرقابل‌تحملی به سفره و زندگی مردم، به‌ویژه اقشار کم‌درآمد و متوسط وارد کرده است. از یک طرف با گرانی روزانه کالاهای اساسی مواجه هستیم و از طرف دیگر افزایش قیمت خودرو را می‌بینیم؛ افزایش‌هایی که پول آن مستقیماً به جیب تولیدکنندگان می‌رود و عملاً نوعی انحصار ایجاد شده است. وی گفت: دستگاه‌های نظارتی باید ورود جدی‌تری داشته باشند. دولت باید سازوکارهای نظارتی را اصلاح یا فعال کند. اگر نیاز به تشکیل ستاد ویژه است، تشکیل شود. اگر لازم است قیمت‌ها روزانه کنترل شود، باید این کار انجام گیرد. امروز اقشار کم‌درآمد و متوسط و کارمندان آسیب جدی می‌بینند. سعیدی افزود: قوه قضائیه باید با متخلفان بزرگ اقتصادی و عاملان این گرانی‌ها برخورد قاطع و علنی داشته باشد.

گروه اقتصاد کلان: بازار ارز ایران بار دیگر وارد مرحله‌ای شده است که بسیاری از فعالان اقتصادی از ماه‌های پیش نسبت به آن هشدار داده بودند. عبور نرخ دلار آزاد از مرز ۱۲۰ هزار تومان نه تنها یک اتفاق تکانه‌ای یا هیجانی نیست، بلکه نشانه‌ای از فرسودگی عمیق در بنیان‌های اقتصاد کشور و پیام آشکاری از سوی بازار است؛ بازار از دیگر در برابر فشارهای ساختاری سرکوب‌پذیر نیست و سقف‌های روانی که زمانی به عنوان نقاط مقاومت شناخته می‌شدند، اکنون مانند دیوارهای کاغذی در حال فروپاشی‌اند. بسیاری از تحلیلگران پیش‌تر از سطح ۱۲۰ هزار تومان با عنوان «آخرین سنگر روانی» در مسیر صعود دلار یاد می‌کردند؛ محدوده‌ای که عبور از آن می‌تواند مسیر را برای حرکت به سمت اعداد بالاتر هموار کند. اکنون که این سطح شکسته شده است، بحث درباره اهداف بعدی – اعدادی چون ۱۳۰ هزار و حتی ۱۵۰ هزار تومان – دیگر صرفاً گمانه‌زنی نیست، بلکه به گفت‌وگوی جدی کارشناسان و فعالان بازار تبدیل شده است. اما عبور از این چگونگی رخ داد؟ چرا بازار ارز ایران به چنین مرحله‌ای رسیده که حتی شایعه‌ها یا مداخله‌های روزمره هم قادر نیستند مانع پیشروی قیمت شوند؟

■ ریشه‌یابی یک جهش

واقعیت این است که افزایش نرخ ارز در ایران، برخلاف برخی دوره‌ها که ناشی از تحولات کوتاه‌مدت سیاسی یا شوک‌های خارجی بود، اکنون حاصل انباشت مجموعه‌ای از عوامل ساختاری و مزمن است. تحلیلگران اقتصادی تقریباً در یک نکته اشتراک دارند: سیستم ارزی ایران در شرایط فعلی توان مقاومت در برابر فشارهای حاصل از کسری بودجه، رشد نقدینگی، محدودیت درآمدهای ارزی و نااطمینانی سیاسی را ندارد. در سال‌های اخیر، نرخ ارز عملاً نقش «سوپاپ اطمینان» برای ساختار کلان اقتصاد را پیدا کرده است. هر زمان که دولت با مشکلات مالی جدی روبه‌رو می‌شود، یا زمانی که روابط خارجی در وضعیت نامشخص قرار می‌گیرد، یا هنگامی که سیاست‌های پولی و مالی انسجام لازم را ندارند، بازار ارز بار این فشارها را متحمل می‌شود. این روند باعث شده انتظارات تورمی به نقطه‌ای برسد که هر سقف قیمتی صرفاً یک توقف‌گاه موقت باشد. سقف ۱۲۰ هزار تومان نیز دقیقاً در چنین فضایی فرو ریخت. زمان زیادی طول نکشید تا بازار در پاید عرضه ارز کافی نیست و سیاست‌های رسمی اثرگذاری خود را از دست داده‌اند. از سوی دیگر، تصور عمومی مبنی بر اینکه دولت قصد دارد با مداخلات کوتاه‌مدت نرخ را نگه دارد، جای خود را به این نگاه داده که برنامه مشخص و بلندمدتی برای مهار بازار وجود ندارد. این احساس، خود محرکی برای افزایش تقاضای احتیاطی ارز بوده است.

■ بازار ارز در وضعیت بی‌برنامه

یکی از نکات مورد تأکید کارشناسان این است که بازار ارز بیش از هر چیز از «انفعال تصمیم‌گیری» آسیب می‌بیند. نبود یک راهبرد جامع برای مدیریت بازار همیشه باعث شده بازار آزاد پیش‌دستانه رفتار کند. به بیان ساده‌تر، بازار وقتی می‌بیند سیاست‌گذار در برابر موج‌های تورمی و ارزی تصمیم‌مؤثر نمی‌گیرد، خود را برای قیمت‌های بالاتر آماده می‌کند. در چنین

گروه اقتصاد کلان: رضا رستمی، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران با اشاره به این موضوع که بانک‌های خصوصی کشور عمدتاً به خاطر عدم شفافیت و تراز مالی دچار مشکل هستند، تصریح کرد: رسیدگی به وضعیت بانک‌ها و تعیین تکلیف بانک‌های ناتراز که توسط وزارت اقتصاد در دستور کار قرار گرفته، ضروری است. وی ادامه داد: نباید تصور کنیم که فقط بانک آینده که انحلالش صورت گرفت، ناتراز است. اگر بررسی دقیقی صورت بگیرد، مشخص می‌شود که درصد بالایی از بانک‌های کشور ناتراز هستند و باید مورد رسیدگی قرار بگیرند. عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران خاطرنشان کرد: نیاز است پایش بانک‌های کشور با جدیت در دستور کار باشد و حسابرسی مجدد آن‌ها صورت بگیرد. به نحوی که زمینه برای تعیین تکلیف آن‌ها ایجاد شود و مقابله با ناتراز ی بیش از پیش بانک‌ها صورت بگیرد. رویکرد دولت چهاردهم و

گروه اقتصاد کلان: البرت بغزبان اقتصاددان عضو هیات علمی دانشگاه تهران، در گفت‌وگو با خبرنگار